

veniji. Naslovnica s fotografijo vršnega dela Triglava in tremi zanimivimi fosili, najdenimi v njegovih stenah, kaže, za kaj pravzaprav gre: za geologijo, in to geologijo naših gora.

Geotrip je ime mednarodne akcije, ki je potekala v Evropi od leta 1995 na pobudo Evropske zveze za ohranjanje geološke dediščine. Njen poglavitni namen je bil ozaveščati javnost o pomenu geologije kot vede in geološke dediščine za sodobno družbo. Knjižica Geotrip '02 v Sloveniji je sicer dediščina pestre dejavnosti ob mednarodnem letu gora 2002, povezane z geološko dediščino naših gora – toda kar prav je, da smo jo dobili na knjižne police prav zdaj, saj je leto 2006 razglašeno za mednarodno leto Zemlje. Čisto primeren povod torej, da se malo zamislimo; iz česa so pravzaprav naše gore, kako so nastale in kakšne zgodbe se skrivajo v na videz nemem kamenju? »Znanost, ki proučuje Zemljo, je geologija, njen laboratorij pa je ves naš planet!« so zapisali avtorji knjižice.

Avtorji besedila knjižice – Uroš Herlec, Branka Hlad in Marko Simič – niso ustvarili kakšnega suhoparnega geološkega priročnika, ampak razgibano, zanimivo in celo zabavno branje o geološki dediščini naših gora, ki ga bodo zagotovo z veseljem jemali v roke predvsem tisti, ki se ukvarjajo z vzgojo mladih in morajo iskati odgovore na radovedna vprašanja. Koliko je stara Zemlja? Je zares trdna? Kaj požene gore kvišku? Iz česa sploh so? Kako so nastali fosili? Na vse to in še na marsikatero podobno vprašanje boste našli

odgovor. Tako na primer v knjižici izvedemo, zakaj je za geologe pogosto najzanimivejše tisto, česar ne najdejo, ko preiskujejo kamnine kakšnega pobočja. Pa

tudi to, kako so se ribje kosti znašle visoko v stenah nad Tominškovo potjo na Triglav, kako nastaja premog in zakaj pri nas kar pogosto čutimo potrese; kaj imajo tektonske plošče skupnega z razjarjenimi krokodili in kako nastanejo podzemne jame ... Gore in njihove kamnine nam lahko povedo veliko veliko več, kot si navadno mislimo! Več vemo o geologiji, več zanimivega lahko razberemo ob pazljivem ogledovanju kamnin, skalnih oblik, plasti in skladov. In čim bolj smo radovedni, tem več

skrivnosti se nam razkriva o gorah, ki sploh niso tako negibne in večne, kot se morda zdi na prvi pogled.

Knjižici sta dodana še pregledno poglavje o zgodovini varovanja naravne dediščine v naših gorah in razlaga temeljnih strokovnih izrazov s področja ohranjanja naravne dediščine. Tudi o tem, kaj vse so geološki navdušenci počeli v Sloveniji v mednarodnem letu 2002, najdemo izčrpno poročilo, ki je hkrati svojevrsten napotek, kam se moramo obrniti, če bi se radi ukvarjali z geologijo ali jamarstvom. Čisto na koncu pa tisti, ki so še posebno radovedni in jih geologija gora zanima, lahko najdejo še seznam priporočene literature in naslove spletnih strani, na katerih je mogoče najti podatke in pojasnila o naši geološki dediščini.

Knjižice ni v prosti prodaji, jo pa lahko mentorji planinskih skupin in tudi posamezniki dobijo na Agenciji za okolje Republike Slovenije.

Marjeta Keršič - Svetel

Enciklopedija gora

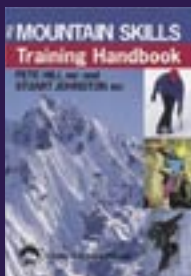
The Mountain Encyclopedia, F. V. Hartemann, R. Hauptman, Taylor Trade Publishing, Lanham, 2005

Težko je skoraj 300 strani zajetno knjigo formata A4 predstaviti na prostorsko omejenem mestu. Avtorja, Američana F. V. Hartemann in R. Hauptman, sta namreč v enciklopediji gora,

Iz Mladinske knjige trgovine,

KNJIGARNE KONZORCIJ,

Slovenska 29, Ljubljana

David McClung & Peter Schaerer

THE AVALANCHE HANDBOOK

The Mountaineers Books, 10. izdaja, 2005

(256 strani, mehka vezava, cena 4.779,00 SIT)

Vsestranski priročnik – učbenik o snežnih plazovih, njihovih formacijah in učinkih.

V pomoč bo tako strokovnjakom kot tudi zimskim rekreativcem.

Peter Hill & Stuart Johnston

THE MOUNTAIN SKILLS TRAINING HANDBOOK

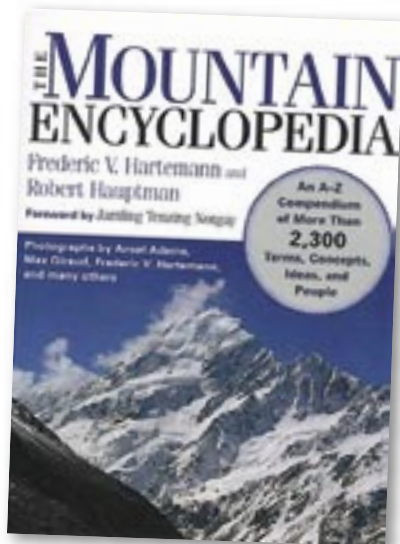
David & Charles, 2004

(160 strani, mehka vezava, cena 5.625,00 SIT)

Priročnik za gibanje v gorah v zimskih in kopnih razmerah.

ki je prvič izšla leta 2004 v ZDA, opisala več kot 2300 izrazov, pojmov, tem in oseb, ki so kakor koli povezane z gorskim svetom. V začetnem delu knjige bomo našli seznam črno-belih slik in napisov ter tabel. Uvodno besedo je napisal Jamling Tenzing Norgay, sin prvo-

pristopnika na Everest, daljši predgovor pa avtor Fred Hartemann. Sledijo še »navodila za uporabo«, okrajšave in zahvale. Jedro knjige so seveda gesla. Temeljne besede so označene poudarjeno, da se razlikujejo od preostalega besedila, opisane so jedrnato, redkeje bolj natančno. V tem delu bomo našli več kot 400 risb, slik, zemljevidov, reliefov ... ter črno-belih in barvnih fotografij. Zadnje so v sredini in razporejene teritorialno, od Severne Amerike do Avstralije. V tem delu je poleg slik samih gora še veliko drugih fotografij in ilustracij, ki prikazujejo vse, kar je povezano z gorami: živali, znamenitosti, opremo ... Tudi dodatki na koncu knjige so zanimivi: sezname 1000 najvišjih vrhov na svetu, vseh štiritisočakov v Alpah, vseh šesttisočakov v Andih, vseh vrhov, višjih od 12.000 čevljev (dobrih 4200 m), najvišjih svetovnih vulkanov, vseh nepreplezanih vrhov, višjih od 7000 metrov, najvišjih točk vseh petdesetih držav v ZDA in trinajstih kanadskih, seznam pomembnejših spletnih strani, bibliografija in indeks. Posebno zanimivo so osenčene tabele med besedilom pri geslih; omenimo le nekaj najzanimivejših: 10 najbolj junaških dejanj (npr. Beck Weathers – vstal od mrtvih med znano tragedijo na Everestu maja 1996), 10 najboljših gorskih vodnikov, 10 najboljših gorniških filmov (poseb-

no dokumentarnih), 10 najlepših gora, 10 najvišjih vulkanov, 10 najzanimivejših gorniških knjig, 20 najboljših sodobnih gornikov in 12 najboljših iz zgodovine, kronologija doseganja višinskih rekordov, 7 najmočnejših severnih sten, najvišji vrhovi celin in še in še bi lahko naštevali. Enciklopedija je brez dvoma izjemen pripomoček za vse tiste, ki jim gornišтво pomeni več kot le nedeljski izlet, saj bodo v njej našli skoraj vse, kar je povezano z gorami; sicer po večini na kratko, ampak nič za to. Kaj pa Slovenija in Slovenci? Bolj žalostno, saj mi je v vsej knjigi uspelo najti le kratko razlago za Triglav. Nič o prvih pristopih na nekatere vrhove (Andi), nič o prvenstvenih smereh na osem-tisočake, niti besede o nobenem izmed naših alpinistov ... kot da je naša prepoznavnost v svetu res tako slaba. Delno so seveda vzrok subjektivne ocene avtorjev, verjetno pa smo za to krivi tudi sami. Kaj pa če bi se zato sami lotili tovrstne publikacije – slovenske enciklopedije? Da bi zmogli, dokazujeta že izdana slovarja: Planinski terminološki, več avtorjev, 2002 in Večjezični slovar – sneg in plazovi, Pavle Šegula, 1995 (na voljo imamo še Slovar za planince, Franco Slataper, 1986, ki pa je bil izdan v Italiji). Žal izkušnje kažejo, da ne najdemo niti avtorjev za prepotrebne izletniške, planinske in alpinistične vodnike, tiste, ki bi se bili sposobni lotiti slovenske gorniške enciklopedije in bi jim uspelo pridobiti potrebno gradivo (počasi se bo vse porazgubilo ...), pa lahko naštejemo na prste ene roke ... Če pa pogledamo iz drugega zornega kota, če smo malo drzni, če upoštevamo, da je nekaj gradiva vseeno že na voljo (npr. biografije v Stoletju v gorah idr.), in če bi bila prva izdaja malce bolj skromna, potem bi morda lahko nekoč takšna izdaja tudi v Sloveniji zagledala luč sveta. Dotlej pa bomo morali v Konzorcij po zgoraj opisano knjigo ...

Vladimir Habjan

Planinski utrinki iz Brežic

Na naše uredništvo je prispela drobna, a bogata knjižica. Dvajseta številka Planinskih utrinkov, glasila Planinskega društva Brežice. V uvodniku Milena Jesenko piše: *Pa smo spet skupaj – člani upravnega odbora, vodniki, mentorice in markacisti s svojimi poročili in*

načrti pa še vsi tisti, ki smo vsak po svoje opisali, orisali, izpovedali tudi v verzih, kar so nam dali pohodi in vzponi, taborjenje in druženje ob prazničnih srečanjih, ali pa prelili v besede svoja razmišljanja, poročena na številnih planinskih poteh. Seveda ne gre ocenjevati teh zapisov z merili literarnega kritika, vsekakor pa uredniški odbor ugotavlja, da imamo posamezne pisce, ki presegajo povprečno opisovanje svojih doživetij. To pa je vzpodbudno, saj je prav zaradi takih piscev glasilo bolj kakovostno. Glasilo naj bi bilo odsev dela društva v določenem obdobju in ima tudi dokumentarno vrednost. Vse zapisa-no ostane, zato objavljamo nekaj izvele-

kov iz scenarija prireditve, s katero smo zaznamovali pomembne planinske obletnice v letu 2005, in nekaj zapisov o drugih za društvo pomembnih dogodkih ...» Res je tako, kot piše uvodničarka. Z veseljem ugotavljamo, da nekateri prispevki iz društvenih glasil najdejo pot tudi v naš Planinski vestnik. Škoda bi bilo, če bi dobro opisana doživetja ostala »le v krogu društvenih glasil«. Iz vsebine lahko razberemo pestro planinsko dejavnost društva, ki je konec leta slovesno praznovalo 55-letnico. Slovesnost so med drugim posvetili tudi 110-letnici Planinskega vestnika in 110-letnici Aljaževega stolpa. Žal se prireditve nismo mogli udeležiti, se pa na tem mestu zahvaljujemo za povabilo. Glasilo poleg mnogih letnih poročil odsekov ter opisov prireditev in govorov slavnostnih govornikov prinaša še pogovor z Mariem Grgičevičem, veliko utrinkov s planinskih poti, strani za mlade planince in program dela v letu 2006.

Vladimir Habjan